

**Succesfactoren bij aanleg en uitgangspunten nazorg van de nieuwe beplantingsconcepten tbv inkoopcontract overige beplanting**  
(7 juli 2025)

**1. Aanleiding/inleiding**

De nieuwe beplantingsconcepten bestaan voor een groot deel uit combinaties van vaste planten en heesters. Tijdens het aanbestedingsgesprek werd duidelijk dat juist de afspraken rondom het beheren van de zogenaamde combivakken op dit moment vaak onduidelijk zijn. Specifiek voor het nieuwe inkoopcontract overige beplanting staan in deze notitie de succesfactoren bij aanleg en de uitgangspunten voor de nazorg beschreven voor de nieuwe beplantingsconcepten.

**2. Nieuwe beplantingsconcepten, streefbeeld (zie hiervoor ook de pdf)**

**TAPIJT:** Zon en schaduw

- combinatie van lage heesters in groepen of in mix (75-100%) en lage vaste planten/siergrassen in groepen (0-25%).
- om onkruid te onderdrukken en vocht in de bodem te houden worden onder de heesters eventueel bodembedekkende lage vaste planten aangeplant.
- Verder kan in dit concept het volgende staan: randplanten, strooiplanten, bollen, heesterclumps, solitaire heesters
- in principe overal toepasbaar: plekken en straten
- minimale maat 1,3x4,9

**BOOMSPIEGELS:** Zon en schaduw

Boomspiegels kunnen op drie manieren vergroend worden.

- 1) kruidenmengsel komt op vanuit de aanwezige zaadbank
  - 2) boomspiegel wordt ingezaaid met kruidenrijk gras
  - 3) boomspiegel wordt ingeplant met 0-100% lage heesters en/of 0-100% met lage vaste planten/siergrassen
- om onkruid te onderdrukken en vocht in de bodem te houden worden onder de heesters eventueel bodembedekkende lage vaste planten aangeplant.
  - Verder kan in dit concept het volgende staan: randplanten, strooiplanten, bollen
  - toepasbaar in boomspiegels
  - minimale maat 1,5x1,5, maximale maat 2,0x2,0 (kleinere boomspiegels 0,9x0,9 kunnen wel worden aangelegd, maar die zaaien en planten we niet in.

**BOSVLOER:** Schaduw

- combinatie van lage heesters in groepen of mix (40-60%) en lage vaste planten/siergrassen (40-60%)
- minimaal 50% wintergroene soorten
- afhankelijk van de gebruikte soorten worden onder de heesters bodembedekkende lage vaste planten aangeplant
- Verder kan in dit concept het volgende staan: hoge vaste planten (alleen in de meer zonnige plekken, strooiplanten, bollen, heesterclumps, solitaire heesters
- toepasbaar op plekken: pocketpark, plek in park, brede straat of wadi
- minimale maat 6x20

**BLOEMRIJK GRASLAND:** Zon

- gezaaid bloemrijk gras 70-100% met lage heesters in grote groepen (0-30%)

- om onkruid te onderdrukken en vocht in de bodem te houden worden onder de heesters eventueel bodembedekkende lage vaste planten aangeplant.
- Verder kan in dit concept het volgende staan: bollen, heesterclumps en solitaire heesters (beide in de lage heester groepen)
- toepasbaar op plekken en langs straten: in bermen van landschappelijke lange lijnen, parken, ecologische verbindingzones (EHS)
- Minimale maat 6 x 15 m

#### **STEDELIJKE BLOEMENWEIDE: Zon**

Kan op twee manier toegepast worden:

- 1) gezaaid bloemrijk gras (100%) met hierin enkele hoge vaste planten/siergrassen gestrooid.
  - 2) gezaaid bloemrijk gras (60-80%) met hierin grote groepen hoge vaste planten (20-40%) en/of lage heesters in grote groepen (0-20%)
- om onkruid te onderdrukken en vocht in de bodem te houden worden onder de heesters eventueel bodembedekkende lage vaste planten aangeplant.
  - Verder kan in dit concept het volgende staan: bollen, heesterclumps (in de lage heesters) en solitaire heesters (in de hoge groepen en/of lage heester groepen)
  - toepasbaar op plekken: pocketpark, plek in park en in brede straat
  - Minimale maat 6 x 15 m

#### **HOGЕ GROEPEN: Zon**

- 40-60% hoge vaste planten/siergrassen in grote groepen of gemixt en 40-60% groepen lage heesters
- om onkruid te onderdrukken en vocht in de bodem te houden worden onder de heesters eventueel bodembedekkende lage vaste planten aangeplant.
- Verder kan in dit concept het volgende staan: heesterclumps (in groepen vaste planten/siergrassen of in de lage heestergroepen), solitaire heesters (in groepen vaste planten/siergrassen of in de lage heester groepen)
- toepasbaar op plekken: pocketpark, plek in park, plein of in een brede straat
- Minimale maat 6 x 15 m

### **3. Succesfactoren bij aanleg**

#### **3.1 ...voor tapijt, boomspiegel, bosvloer, hoge groepen:**

- De grond in de startsituatie moet onkruidvrij zijn (vooraf schouw door D&T, bij nieuwe grond RAG gecertificeerd, grondbonnen check door D&T)
- Steviger maat solitaire heesters aanplanten, uitgaan van een hoogtemaat 1,5-1,75 bij solitaire heesters, potmaat C3,5/C5.
- Bodembedekkende heesters kunnen kleiner, maar we willen wel een stevige maat plant.
- De bodembedekkende vaste planten onder de bodembedekkende heesters moeten niet te concurrentiekrachtig zijn (geen pollen vormen).
- Bollen zijn onderdeel van de nieuwe concepten.
- Voldoende water om de beplanting een goede start te geven, zodat de plantenvakken goed dichttrekken. Stopmoment inbouwen als er een zeer droog voorjaar is, dan inzaaien met groenbemester (is gewoon mogelijk volgens HBgroen)
- Mulchlaag toevoegen ter voorkoming van uitdroging.
- Nazorg op beeld A, vanaf begin **plukken en niet schoffelen** (soorten die er iig uit moeten kweek, melde, bijvoet, brandnetel, braam, winde, distel).

### 3.2 ....voor bloemrijk gras/stedelijke bloemenweide:

- Inzaaien in de periode van september tot en met oktober, dit levert de beste resultaten. Het valt samen met de natuurlijke periode van ontkieming en daarnaast hebben veel soorten een koude periode nodig, die valt in deze periode.
- De grondsoort, vochtigheid, zon/schaduw en verschraving in de loop der tijd zijn leidend voor de toe te passen bloemrijkgrasmix
- In het groeiseizoen kan de aannemer beoordelen of het beoogde wensbeeld behaald wordt en eventueel nog een keer doorzaaien.
- Het uiterlijk/de te behalen fases (mix van kruiden en grassen, waarbij de kruiden dominant zijn) zijn afhankelijk van de grondsoort.
- Gazon intensief en gazon extensief worden op beeld beheerd. Hierin zijn afspraken vastgelegd over frequenties. Nectar onder het maaimes kan vallen onder gazon extensief...**dan wel maaïen en ruimen is nu niet goed geregeld in de bestekken.**
- Alle overige gras valt onder eco beheer. Hier is de aannemer verantwoordelijk is voor het juiste maaimoment, zodat de juiste soorten tijd hebben gehad voor zaadzetting en de afgesproken fase behaald wordt.
- Smalle langgerekte vakken langs doorgaande wegen of brede wegen kunnen soms met een maaizuigcombinatie worden beheerd. Bijvoorbeeld bij nectar onder het maaimes.
- Fasebepaling voor bloemrijk gras moet tussen ontwerper en ecoloog gedaan worden, voor stedelijke bloemenweide bestaat dit nog niet vanwege de uitheemse soorten.

## 4. Uitgangspunten nazorg

Voor een vlekkeloze overname door de wijkgroenbeheerder is een goede start (juiste aanplant en nazorg door groenaannemer) en een dichtgegroeid vak essentieel. We schatten in dat beheer op A-niveau tijdens de nazorg er voor zorgt dat plantvakken gemiddeld langer stabiel zijn t.o.v. de huidige situatie.

Ook schatten we in dat concepten 1,3 en 6 een vergelijkbaar beheer hebben, net als 4 en 5.

### 4.1 tapijt, bosvloer, hoge groepen

Jonge fase/nazorgfase (de beplanting is net ingeplant):

Traditioneel op beeld, à la huidige nazorg met aanvullingen t.a.v. de inboet.

De aannemer dient tijdens de nazorgperiode de beplanting vitaal te houden en deze aan het eind van de nazorgperiode vitaal (levend en ontwikkeld) op te leveren, streven naar beoogd eindbeeld.

Handelingen/kenmerken die hier onder vallen zijn:

- Bemesten
- Vrijhouden van onkruiden dmv plukken, niet schoffelen ivm roeren van de bodem en daarmee de aanwezige zadenbank activeren en beschadigen van de wortels van de gewenste beplanting.
- Water geven
- Gesloten beplanting/geen kale plekken/bedekkingsgraad (bij oplevering 100% bedekt)
- Inboeten van onderbeplanting van vaste planten alleen wanneer de lage heesterlaag nog niet gesloten is.
- Inboeten als gevolg van matig beheer is op kosten en risico van de aannemer (**dit onderdeel is nu niet goed geregeld in het inkoopcontract**)
- Bij niet goed aangeslagen beplanting, als gevolg van verkeerde soortkeuze, werken we als volgt: opschaling vanuit de aannemer via D&T naar ontwerper. De aannemer informeert D&T, D&T neemt contact op met ontwerper en ontwerper bepaalt alternatief. Aannemer kan suggestie meegeven. Ontwerper geeft uiteindelijk akkoord.

#### **4.2 bloemrijk gras, stedelijke bloemenweide**

Let op dat deze beplantingsconcepten zwerfvuilvangers zijn en dat met maaien het zwerfvuil geshredderd wordt tot microplastics e.d. Daarom vooraf aan maaiwerkzaamheden zwerfvuil verwijderen.

Jonge fase/nazorgfase (de beplanting is net ingeplant/ingezaaid)):

- Wanneer er in bloemrijk gras en stedelijke bloemenweide lage heesters, clumps en/of groepen hoge vaste planten/siergrassen zijn aangebracht, dan geldt voor die delen het beheer à la tapijt, bosvloer en hoge groepen.
- De heesters moeten bestand zijn tegen maaien langs de zijkant.
- Afhankelijk van de doelsoorten/fase/maat van het plantvak wordt de rand intensiever gemaaid.
- Bloemrijk gras: maaien en afvoeren 1x/ jaar geheel (in september, dit geeft de grootste diversiteit in kruiden), of in delen dmv sinusmaaien. Eén deel wordt in september gemaaid, het andere deel blijft staan en wordt in april gemaaid.
- Stedelijke bloemenweide: maaien en afvoeren 1x/ jaar geheel (na de bloei, november, let op dat er geen zwaar materiaal ingezet wordt ivm kans op compactie, maak gebruik van een vingerbalk of een bosmaaier.
- Beoordelen of juiste fase behaald wordt, eventueel doorzaaien met gewenst mengsel

#### **4.3 boomspiegel**

Jonge fase/nazorgfase (de beplanting is net ingeplant):

- Bij voorkeur de beplanting laten ontwikkelen uit aanwezige zaadbank in boomspiegel.
- Als dit niet het gewenste resultaat biedt, dan kiezen voor inzaaien. Nazorgbeheer in dit geval à la bloemrijk gras.
- Alleen in uitzonderlijke gevallen inplanten. Vooraf altijd nagaan of de gebruikersdruk beplanting überhaupt toestaat! Bij nieuwe bomen is inplanten makkelijker dan bij bestaande bomen. Let op, goede afspraken maken tussen boomaannemer en aannemer overige beplanting.
- Bij bestaande bomen is onderbeplanting aanbrengen afhankelijk van de situatie (soort boom, grootte boom, etc.).
- Beheer bij inplanten met heesters/vaste planten/siergrassen: als tapijt

#### **5. Registratie in Gisib:**

Per plantvak dient te worden vastgelegd:

- Type plantvak. Heester, Vasteplant, Combi, etc.
- Beplantingsconcept (tapijt, boomspiegel, bosvloer, hoge groepen, bloemrijk gras, stedelijke bloemenweide)
- Beherende partij voor dagelijks onderhoud. Wijk aannemer, Pantar, Parkbeheerders, medebeheer etc...
- Specifiek voor de concepten tapijt, boomspiegel, bosvloer, hoge groepen: de minimale bedekkingsgraad bij einde nazorgperiode is 100% (heesters kunnen dan nog niet volgroeid zijn, de bedekking wordt dan opgevangen door de bodembedekkende lage vaste planten).
- Specifiek voor de concepten bloemrijk gras, stedelijke bloemenweide: de gewenste/beoogde fase